

گزیده‌های منتهای بیست

گزیده مطالب رازی، بیست سال پیش از این در همین ماه

گردآوری و تدوین: دکتر مجتبی سرکندی

مقدمه

زیرعنوان بالا مطالبی از رازی ۲۰ سال پیش در همین ماه ارایه می‌شود. گذشت ۲۸ سال و خرده‌ای از انتشار اولین شماره رازی، نامه اعمالمان را آن قدر قطور و سنگین کرده است که بشود گاه که دلمان تنگ آن روزها می‌شود، به شماره سنگین و وزین صحافی شده هر سال نگاهی بیاندازیم، تورقی بکنیم صفحاتی چند از آن‌ها را بخوانیم و... حالمان خوب شود. آن قدر انرژی بگیریم که هم‌چون مدیرمسئول محترم و سردبیر نازنین پا بر زمین محکم کنیم که: «به هر حال ما ادامه خواهیم داد». این سر زدن‌ها به شماره‌های پیشین ایده‌ای را در ذهن نشانند که گزیده‌هایی از همان شماره و صفحات مشابه ماه انتشاراتی فعلی مان گزین کنیم و شما را نیز در این «دل‌شدگی» با خودمان شریک نماییم.

خواننده‌های قدیمی آن روزها برایشان زنده می‌شود و تازه خواننده‌های رازی هم پی می‌برند که بیست سال پیش رازی در مورد عرصه دارو در ایران و جهان چه نوشت.

به هر حال، به جستجوی زمان از دست رفته برآمدیم که با قدری اغراق و اغماض و با استعاره‌ای ادبی «بهشت گمشده» دست به قلم‌های رازی بوده است، بهشت گمشده‌ای که گفته‌اند:

«بهشت گمشده» همان گذشته‌ای است که برای همیشه از دست داده‌ایم، ولی ما قطعاتی از آن گذشته را در جلد‌های صحافی شده از تعرض زمانه مصون داشته‌ایم.

* * *

مطالب این شماره گزیده‌ها به شرح زیر است:

- ۱ - فهرست مطالب در شماره آذر ماه ۱۳۷۶ / به کوشش دکتر مجتبی سرکندی
- ۲ - پره اکلامپسی - اکلامپسی و چگونگی مقابله با آن (بازآموزی) / دکتر فرشاد روشن ضمیر و دکتر محمد مطیع
- ۳ - داروسازان و بهبود سطح بهداشت / دکتر علی منتصری، دکتر وحید محلاتی، فاطمه حضوری
- ۴ - معرفی بانک‌های اطلاعاتی رایج در علوم پزشکی / مسعود اختراعی طوسی

یگانه مهربان عملی است. روزه‌داری مُسلم ذکات تن او و پلایشگر روح او هست. حال دستاورد یک ماه روزه‌داری و عایدی این عبادت ویژه، بسیار مهم و عظیم می‌باشد و آن تقوا است (لَعَلَّكُمْ تَتَّقُونَ).

در ادامه مطلب، راجع به تاریخ روزه‌داری نیز نکاتی مورد اشاره قرار گرفته و تاریخچه روزه در اسلام نیز به رشته تحریر درآمده است.

قسمت دوم کتاب نیز دارای عنوان: «نگاهی ژرف به پوست بدن و استنادی جذاب از قرآن کریم» می‌باشد.

«مسؤولیت گوش: شنیدن یا گوش دادن»، قسمت سوم کتاب را شامل شده و «موسیقی یا نوازشگری روح: بررسی نوروفیزیولوژی شنیدن موسیقی و دیدگاه اسلامی آن نیز قسمت چهارم کتاب را تشکیل می‌دهد.

در قسمت چهارم کتاب که پیرامون موسیقی مطالبی به رشته تحریر درآمده است، راجع به موسیقی درمانی و تاریخچه موسیقی و غنا، نکاتی گفته شده است. در خاتمه نیز سخن پایانی و کوتاه آورده شده که با هم می‌خوانیم:

در انتها، سخنی کوتاه با خواننده عزیز و منتظر نتیجه، با توجه به تاریخ موسیقی و اوج ابتدال آن در جاهلیت عرب و اوج شکوفایی آن از قرن هفدهم تا

نوزدهم که مشاهیر موسیقی کلاسیک می‌زیسته‌اند و امروزه با ورود موسیقی پاپ، چگونه باید در هنر موسیقی قضاوت نمود؟ یکی از موضوع‌های مهم که می‌تواند از چالش‌های جدی در بینش اسلامی و مدیریت کاربردی در نظام اسلامی باشد، همین هنر موسیقی است. رابطه اسلام با هنر به‌ویژه با موسیقی چگونه است و چگونه باید باشد؟ آیا بی‌توجهی به موضوع اصل موسیقی باعث گسترش موسیقی مبتذل نمی‌شود؟! و نگاه کاربردی اجتماعی آن در جامعه اسلامی چگونه باید باشد؟ پاسخ آن با مسؤولان محترم و ذی‌ربط ...

در انتها با بیان شیوایی از امیرالمومنین (ع) که می‌فرمایند: اگر باطل سره و یک دست بود، بر عاقلی پوشیده نمی‌ماند و اگر حق واضح و خالص بود، اختلاف و تنازعی پیش نمی‌آمد اما مقداری از حق و مقداری از باطل را می‌گیرند و با هم می‌آمیزند و از این رهگذر است که شیطان انسان را به گمراهی می‌کشاند.

در انتهای کتاب نیز فهرست ۵۳ عنوان کتاب به‌عنوان منابع آورده شده است.

در خاتمه، ضمن تشکر از خانم دکتر فریده زنگنه برای ارسال کتاب به دفتر مجله، مطالعه آن را به خوانندگان و مخاطبان نشریه رازی توصیه می‌کنیم.

و با عید گرفتن و ذکات فطریه او پایان می‌یابد. عید او عید قربان کردن نفس با سنت ابراهیمی نبوده، بلکه عید فطر برگرفته از شکوفا شدن درخت فطرت معطر شده از اخلاص بندگی او است. بر همین اساس حضرت زهرا(س) در فرازی از خطبه معروف خود، در ضمن بیان فلسفه این حکم الهی می‌فرماید: وَ جَحَلَ اللهُ الصِّيَامَ تَبْيِئَاتٍ لِلْإِخْلَاصِ؛ خداوند روزه را وسیله استواری و برقراری اخلاص شما مقرر فرمود (۴). اخلاص یا خلوص عمل داشتن از خصوصیات عبودیت و مقام بندگی است و ویژه پیامبران الهی است. در فرازی از دعای ندبه می‌فرماید: الَّذِينَ اسْتَخْلَصْتَهُمْ لِتَفْسِكَ وَ دِينِكَ؛ آنان که وجودشان را برای حضرتت خالص و برای دینت مخصوص گردانیدند. در همین زمینه در آیه شریفه ۴۶ سوره مبارکه صاد می‌خوانیم که خداوند در مورد پیامبران می‌فرماید: إِنَّا أَخْلَصْنَاهُمْ بِخَالِصِهِ ذِكْرِي الدَّارِ؛ ما آن‌ها را (پیامبران) با خلوص و ویژه‌ای خالص کردیم، و آن یادآوری سرای آخرت بود و در آیه شریفه ۶۵ از سوره مبارکه غافر خداوند سبحان این چنین خود را معرفی می‌فرماید: هَسُوَ الْحَيُّ لَا إِلَهَ إِلَّا هُوَ فَادْعُوهُ مُخْلِصِينَ لَهُ الدِّينَ الْحَمْدُ لِلَّهِ رَبِّ الْعَالَمِينَ؛ زنده او است، معبودی جز او نیست، پس او را بخوانید در حالی که دین خود را برای او خالص کرده‌اید. ستایش مخصوص خداوندی است که پروردگار جهانیان است و چه پر معنا در دعای قنوت نماز فطر می‌خوانیم: وَ أَعُوذُ بِكَ مِمَّا اسْتَعَاذَ مِنْهُ عِبَادُكَ الْمُخْلِصُونَ؛ و پناه می‌برم به تو از آن چه که بندگان مخلصت به تو پناهنده شده‌اند. پس روزه، خالص‌کننده و پالایش‌دهنده دل محرم است و این اعتکاف سی روزه در حرم یار و در پناه آن

خانم دکتر فریده ظفری زنگنه فارغ‌التحصیل دانشکده داروسازی دانشگاه تهران و متخصص فیزیولوژی هستند. ایشان عضو هیئت علمی دانشگاه علوم پزشکی تهران می‌باشند.

کتاب فوق در چهاربخش به رشته تحریر درآمده و بخش اول آن راجع به روزه‌داری است و در مقدمه آن چنین آمده است که:

روزه‌داری در تاریخ انسان‌شناسی بیانگر این حقیقت است که انسان دوران‌های گذشته حتی در قباایل بدوی نیز برای رضایت خدایان و در طلب خواسته‌های خود روزه می‌گرفته است. در تاریخ ادیان نیز روزه در قبل و بعد از اسلام نازل و بر امت اسلام واجب شده است. پس روزه، عملی عبادی است که البته، نسبت به عبادات دیگر، یک عبادت منحصر به فرد است، آن‌جا که رسول اکرم(ص) می‌فرماید که خداوند فرمود: کل عمل این آدم هو له غیر الصیام هو لی، و انا اجزی به؛ هر کار انسان برای خود او است، جز روزه گرفتن او که برای من است و من (بدون واسطه) پاداش آن را می‌دهم(۲). این فرمایش اخیر تأیید موجهی برای رمضان به‌عنوان ماه ضیافت الهی است که همه مهمان خدای خویش هستند و نبی مکرم اسلام در فرازی از خطبه شعبانیه خود در شأن رمضان و روزه فرمودند: وَ هُوَ شَهْرٌ دُعِيتُمْ فِيهِ إِلَى ضِيَاةِ اللهِ؛ ماه رمضان ماهی است که شما در این ماه به مهمانی خدا دعوت شده‌اید (۳). روزه‌داری، احرام بستن از اعمال غیرالهی و روزه‌دار محرم، باید در حریم امن الهی که دل او است معتکف شود و سی روز مأمّن‌گزیند و سراپا عبادت شود، به‌طوری که این تکلیف الهی با نیت احرام بستن روزه‌دار آغاز